

Samenwerkingsagenda Regio Noordoost Brabant

Uitvoeringsplan Versie 1.0 2021-2022

Inclusief aanvullende afspraken met
Provincie Noord-Brabant
(Regionale Omgevingsagenda)

's-Hertogenbosch
Januari 2021

Uitvoeringsplan 1.0 2021-2022

Inhoudsopgave

A.	Inleiding	4
B.	Sturend document.....	4
C.	Proces totstandkoming.....	4
D.	Effectmeting programma's en projecten	5
E.	Rollen van RNOB.....	6
F.	Een duidelijk leesbaar en hanteerbaar Uitvoeringsplan	7
G.	Bestuurlijke keuzes: concretiseren acties uit Samenwerkingsagenda	7
	1. Vitale leefomgeving.....	7
	2. Duurzaam bereikbaar.....	8
	3. Aantrekkelijk vestigen	9
	4. Behoud van talent	9
H.	Bestuurlijke keuzes: afspraken met PNB en Rijk.....	9
	Nader uit te werken afspraken met PNB	11

Uitvoeringsplan 2021-2022

A. Inleiding

Om de [Samenwerkingsagenda “Richting 2030”](#) van Regio Noordoost Brabant (RNOB) naar uitvoering te vertalen, is een Uitvoeringsplan (UP) opgesteld. We kiezen hierbij voor de periode 2021-2022, zodat er op basis van een herijking (voortschrijdend inzicht) invulling kan worden gegeven aan een Uitvoeringsplan 2023-2024. Het Uitvoeringsplan wordt hiermee een sturend instrument om de voortgang van de uitvoering van de Samenwerkingsagenda te controleren en op tijd bij te sturen bij waar nodig.

Samen met de provincie Noord-Brabant (PNB) is dit Uitvoeringsplan aangevuld met de provinciale speerpunten voor de fysieke leefomgeving (de zogenoemde Omgevingsvisie). Dat maakt van dit document tevens een Regionale Omgevingsagenda (conform artikel 5.19 lid 2 van de Interim Omgevingsverordening). Daarmee ontstaat één Uitvoeringsplan, waarbij RNOB en PNB samen optrekken. Tegelijkertijd fungeert dit plan als bouwsteen voor de landsdelige Omgevingsagenda Brabant Limburg. Deze laatste agenda vloeit voort uit de Nationale Omgevingsvisie; deze komt in samenspraak met alle betrokken partijen tot stand en moet in 2021 gereed zijn.

Het UP bestaat uit een hoofddocument waarin de vijf opgaven van de Samenwerkingsagenda worden uitgewerkt in beoogde resultaten, effecten, de rol van RNOB en de relatie met de andere opgaven. Daarnaast is er een [gedetailleerde uitwerking van het Uitvoeringsplan](#) met de nodige sturingsinformatie zoals benodigde capaciteit, middelen en planning. Deze detaillering wordt ambtelijk gehanteerd om de uitvoering goed te organiseren.

B. Sturend document

Door het Uitvoeringsplan op deze manier op te stellen, wordt ook voldaan aan artikel 5.19. lid 2 van de interim Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant waarbij het regionaal overleg tenminste eens per bestuursperiode een Regionale Omgevingsagenda opstelt met daarin:

- a) de gezamenlijke ambities en hoofdoggaven binnen het fysieke domein in de betreffende regio
- b) de inbreng vanuit de regio voor de Regionale Omgevingsagenda als opvolger van de MIRT-gebiedsagenda en uitvoeringsinstrument van de nationale omgevingsvisie.
- c) het juiste schaalniveau waarop de gezamenlijke ambities en hoofdoggaven worden uitgewerkt, zoals bovenregionaal, Brabant-Stad, (sub)regionaal, integrale gebiedsopgaven.
- d) afspraken over het monitoren en verstrekken van relevante informatie ten behoeve van de monitoring door partijen.

In praktische zin betekent het voorgaande dat dit Uitvoeringsplan mét Omgevingsagenda hét sturend instrument wordt voor de agenda van de ontwikkeldagen met de PNB. Daarbij is het niet exclusief sturend, maar wel bepalend. Het UP biedt daarbij wel ruimte om bijv. vanuit de actualiteit aanvullende onderwerpen te behandelen die de aandacht van de regio vragen. Dat geldt ook voor de (ambtelijke) inzet van RNOB.

C. Proces totstandkoming

Dit Uitvoeringsplan mét Omgevingsagenda is tot stand gekomen in een interactief proces met alle betrokken gemeenten en waterschappen, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Op de

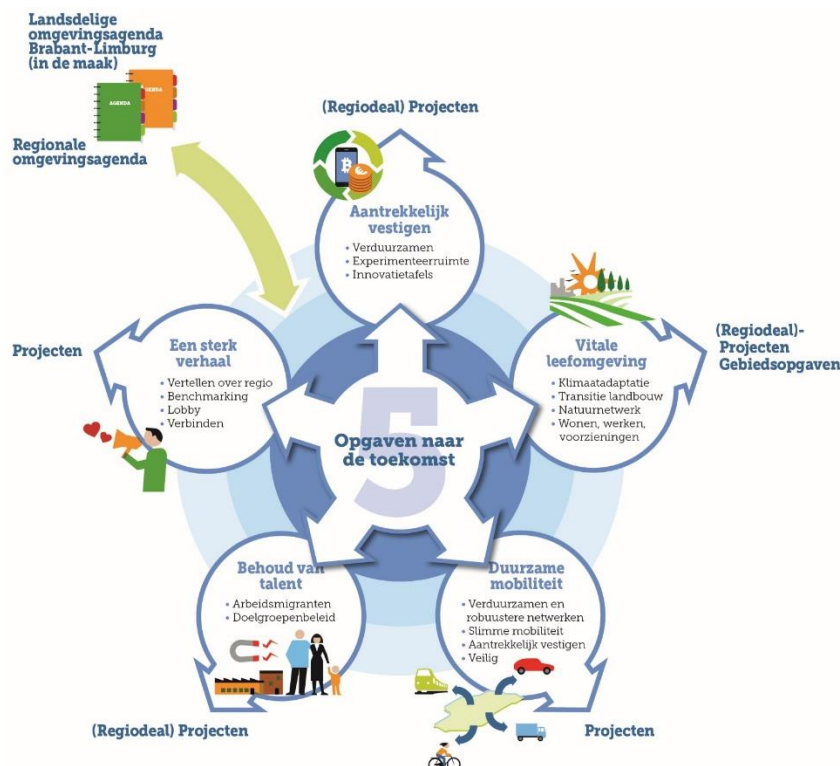
Regiodagen van 11 juni en 8 oktober 2020 bent u tijdens de portefeuillehoudersoverleggen (poho's) geïnformeerd over de voortgang en stand van zaken.

In de basis is het voorliggende Uitvoeringsplan klaar maar het is nog niet af. Dat blijkt als we kijken naar de verschillende doelen die het Uitvoeringsplan dient. Hieronder zijn deze doelen kort benoemd, met daarachter een inschatting in hoeverre het Uitvoeringsplan 1.0 hier invulling aan geeft. Het Uitvoeringsplan heeft zes doelen:

1	Concretiseren van de acties uit de Samenwerkingsagenda	95%
2	Inzicht geven in de gezamenlijke opgaven met provincie en Rijk	70%
3	Een sturingsinstrument zijn voor capaciteit en haalbaarheid van ambities	90%
4	Een basis bieden voor de jaarplannen en begrotingen 2021-2024	90%
5	Handvatten bieden voor monitoring, bijsturing en verslaglegging	40%
6	Flexibiliteit bieden om in te spelen op maatschappelijke vraagstukken	80%

Dit UP 1.0 gaat over de doelen onder 1 (het concretiseren van de acties uit de Samenwerkingsagenda) en 2 (inzicht geven in de opgaven met de provincie Noord-Brabant en Rijk). De overige doelen zijn kort toegelicht in bijlage 1 en zijn o.a. onderwerp van gesprek met de gemeentesecretarissen.

In de loop van volgend jaar werken we aan een UP 2.0. Dan zullen we ook de afspraken met het Rijk die voortvloeien uit de landsdelige Omgevingsagenda Brabant Limburg, opnemen. Het blijft daarmee een dynamisch document maar wel met een stevige basis om te sturen.

Afbeelding 1: Samenhang opgaven-programma's-projecten-gebiedsopgaven.

D. Effectmeting programma's en projecten

In het UP 1.0 is per opgave, programma en project opgenomen welk resultaat we verwachten, wat het effect moet zijn, wie bestuurlijk en ambtelijk aanspreekpunt is, welke planning bestaat en welke capaciteit en middelen beschikbaar zijn. De effectformulering en -meting behoeft nog wel een behoorlijke slag. Daarin is de monitoring ook nog een

groeimodel. In 2021 willen we de effectformulering en (maatschappelijk) effectmeting een stap verder brengen. Dat vraagt nog wel een inspanning waarbij we ook een beroep op onze partners zullen doen. Ook willen we de (nieuwe) Klankbordgroep Raadsleden hierbij betrekken, zodat ook rekening wordt gehouden met hun informatiebehoefte.

E. Rollen van RNOB

Van belang is dat we ook benoemd hebben welke rol RNOB (als organisatie) speelt bij de verschillende programma's en projecten. In het verleden was dat niet altijd duidelijk. In dit uitvoeringsprogramma benoemen we de volgende rollen voor RNOB:

1. Platform: RNOB biedt de overlegtafel voor een thema of onderwerp maar is zelf géén eigenaar.
2. Verbinder: RNOB heeft een schakelfunctie. Het verbindt partijen en probeert logische schakelingen te maken.
3. Partner: RNOB is deelgenoot van een thema of project en draagt medeverantwoordelijkheid. Vaak gepaard met financiële betrokkenheid.
4. Trekker/eigenaar: RNOB is eigenaar van een project, daarmee trekker en draagt dus ook verantwoordelijkheid. Altijd gepaard met financiële betrokkenheid.

Deze rollen kunnen veranderen gedurende de uitvoering van programma's en projecten. Wanneer we dit constateren, adresseren we dit in de betreffende poho's. Via besluitvorming in de poho's kunnen we het Uitvoeringsplan vervolgens bijstellen. Dit helpt ons om zowel onze rol in reeds bij RNOB geadresseerde vraagstukken als bij nieuwe programma's of projecten op een goede manier te duiden.

Opgave	Programma	POHO	Rol	Aanspreekpunt
<i>Vitale leefomgeving</i>	RES 1.0.	DULO	Platform	M. Moorman
	Klimaatadaptatie	DULO	Trekker	H. van Rooijen
	Transitielandbouw	DULO	Partner	W. Bollen
	Natuurnetwerk	DULO	Trekker	J. vd. Bogaart
	Wonen, werken, voorzieningen	R&M	Trekker	H. van Rooijen
<i>Duurzame mobiliteit</i>	Robuust (infra)netwerk	R&M	Verbinder	H. van Rooijen/U. Kâhya/F. van Lankvelt
	Slimme mobiliteit	R&M	Platform	PNB
	Verkeersveiligheid	R&M	Verbinder	J. van Orsouw/J. Verstraaten
	Leefbaar en aantrekkelijk	R&M	Platform	U. Kâhya/PNB
<i>Aantrekkelijk vestigen</i>	(Verduurzamen) werklocaties & éénloket	Economie	Trekker	F. den Brok
	experimenteeruimte	Economie	Trekker	M. Jilisen
	innovatietafels	Economie	Trekker	M. Jilisen
	Economie en arbeidsmarkt	Economie	Verbinder	E. van den Broek (K. van Geffen)
<i>Behoud van talent</i>	Arbeidsmarkt en economie	Economie	Verbinder	E. van den Broek (K van Geffen)
	Arbeidsmigranten	Economie	Trekker	J. Goijaarts, W. Bollen, R. van Moorselaar, K. van Geffen
	Doelgroepenbeleid	R&M	Trekker	H. van Rooijen
<i>Sterk verhaal</i>	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

F. Een duidelijk leesbaar en hanteerbaar Uitvoeringsplan

Tot nu toe is gefocust op de inhoud van het Uitvoeringsplan, maar om er straks ook mee te kunnen werken is het ook belangrijk dat er aandacht is voor de uitvoering ervan. Hierbij wordt meer zichtbaar gemaakt dat en hoe we uitvoering geven aan de uitvoering van het UP. Omdat de focus bij de behandeling van het Uitvoeringsplan op de inhoud ligt en het document in bewerking blijft, zal de vorm later volgen.

G. Bestuurlijke keuzes: concretiseren acties uit Samenwerkingsagenda

De concretisering van de acties uit de Samenwerkingsagenda ligt in deze 1.0 versie op koers. We zijn daarbij uitgegaan van vier inhoudelijke opgaven uit de Samenwerkingsagenda. Deze opgaven zijn onderverdeeld in programma's, en die zijn weer onderverdeeld in (Regio Deal) projecten en gebiedsopgaven. De vijfde opgave 'Een sterk verhaal' pakken we samen met AgriFood Capital en Noordoost Brabant Werkt op en wordt geïntegreerd in onze nieuwe communicatiestrategie. Deze opgave zal wel deel uitmaken van het UP 2.0.

Het UP 1.0. heeft geleid tot een nieuwe focus in de programma's waarmee we invulling geven aan de opgaven en bijbehorende acties in de Samenwerkingsagenda. Hier volgt een overzicht van de belangrijkste aanscherpingen:

1. Vitale leefomgeving

Ons strategisch doel is een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving met sterke steden en een vitaal platteland. Hierbij zoeken we nog nadrukkelijker de samenwerking op tussen stad en platteland. De kern van die samenwerking is elkaar opzoeken en gebruikmaken van elkaars kracht (gemeenten en waterschappen). We zetten in 2021-2022 in op:

- 1.1. Het koppelen van de aanpak Regionale Energie Strategie (RES) en Klimaatadaptatie. Hier liggen niet alleen koppelkansen, maar ook een opgave om ruimteclaims op regionaal niveau met elkaar af te wegen.
- 1.2. Het verbinden van het ruimtelijk spoor (o.a. stoppende agrariërs en herontwikkeling van vrijgekomen stallen) in de transitie van de landbouw met het innovatiespoor in de vorm van vernieuwing en verduurzaming van productiemethoden en echt nieuwe systeemspongen zoals in AgroProeftuin de Peel.
- 1.3. Het verspreiden en toepassen van innovatiekennis onder bedrijven in de voedselketen, met name agrariërs.
- 1.4. Een impuls geven aan de uitvoering van het natuurnetwerk in de regio door een actualisering van de aanpak via natuurnetwerken uit 2016, nieuwe fondsenwerving, meer aandacht voor de verbindingen en slimme koppelingen met andere ruimtevragers zoals energie en water en ruimtebieders zoals de landbouw (sanering).
- 1.5. Het verbinden van de vele initiatieven en opgaven in de Peel ('schakelkast') om regelruimte te creëren voor nieuwe initiatieven en ruimtelijke en economische dragers. In de Peel komen veel regionale uitdagingen samen. Met het Rijk, de provincies Noord-Brabant en Limburg, gemeenten, waterschappen en andere regio's werken we aan een gebiedsopgave waarbij we samen als één overheid optreden.
- 1.6. Het opstellen van een op elkaar afgestemd pakket aan maatregelen en investeringen op het gebied van wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit en natuur en landschap in de stedelijke regio 's-Hertogenbosch. De steden zijn krachtige economische motoren in onze regio. Het zijn centra van innovatie en verduurzaming met de nodige belangrijke voorzieningen. De stedelijke regio 's-Hertogenbosch, bestaande uit Waalwijk, Heusden, 's-Hertogenbosch, Vught, Sint-Michielsgestel, Oss, Meierijstad en Uden vormt steeds meer een samenhangend (Daily Urban System). We zetten ook in op afstemming met andere delen van de regio. 's-Hertogenbosch en provincie

Noord-Brabant zijn 'eigenaar' van dit verstedelijkingsakkoord. RNOB biedt in haar rol als platform de overlegtafel hiervoor. Het Land van Cuijk is onderdeel van het daily urban system Nijmegen en is als zodanig onderdeel van dát verstedelijkingsakkoord (vanaf 1 januari formeel de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley). Dit is onderdeel van overleg tussen beide provincies. Ook hiervoor biedt RNOB in principe een overlegtafel.

- 1.7. Het nemen van regionale regie op het thema wonen en het beter verbinden van dit thema met andere thema's en bestuurlijke overleggen op de regiodagen/ontwikkeldagen, waardoor dit ook beter in relatie tot andere ruimtelijke onderwerpen wordt afgewogen. Het huidige onderscheid tussen woningmarkten in het oosten en west van de regio en de daarbij behorende governance blijft bestaan.
- 1.8. Het meer in samenhang bezien van de ruimtelijke consequenties van sectorale ontwikkelingen op het gebied van Wonen, Werken en Voorzieningen. Deze consequenties zullen hun plek krijgen in een actualisering van onze Regionale Omgevingskoers uit 2018 waarvoor het portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Mobiliteit aan zet is.
- 1.9. Het behouden en verbeteren van de leefbaarheid van de regio. Belangrijke transformatieopgaven in de centra van middelgrote en grote gemeenten dragen daar aan bij. In het Land van Cuijk start een omvangrijk programma 'Goei Leven' dat zich richt op behoud van werk en talent, voorzieningen en burgerkracht.

2. Duurzaam bereikbaar

Ons strategisch doel is om Noordoost-Brabant optimaal te verbinden met de omliggende regio's. *Binnen* de regio zorgen we primair voor goede verbindingen voor fiets en (H)OV. We werken aan een verschuiving van autogebruik naar fiets en (H)OV en het bundelen van ruimtelijke ontwikkelingen. Mobiliteit verduurzamen en voorzieningen voor iedereen bereikbaar houden. RNOB speelt in deze opgave vooral de rol van verbinder (tussen Rijk, PNB, Brabantstad en gemeenten) en partner (van PNB en Rijk). De provincie Noord-Brabant en het Rijk zijn grotendeels trekker. We zetten in 2021-2022 in op:

- 2.1. Het nadrukkelijker zoeken van de verbinding tussen Brabantstad (als deelnemer aan het BO MIRT) en de gemeenten en waterschappen in de regio.
- 2.2. Het inrichten van een robuuste infrastructuur met een aanpak van de A2, A50/A59 en N65 en het oplossen van knelpunten op het spoor zoals de spoorbrug bij Ravenstein en de Maaslijn. Het Land van Cuijk neemt het initiatief voor een lobby om de aanpak van de A73 en een oostwest-verbinding op de agenda van het BO MIRT te krijgen.
- 2.3. Het beter benutten van de belangrijke noordzuid- en oostwest-spoorverbindingen.
- 2.4. Het ontwikkelen van de industriële hotspot Meierijstad waar de bereikbaarheid de groei van het bedrijfsleven niet kan bijhouden.
- 2.5. Het uitbouwen van het (H)OV- en fietsnetwerk. Hierbij spelen regionale mobiliteitshubs een belangrijke rol spelen. We streven naar een optimaal (snelfiets)routenetwerk, met aansluiting op sterke feeders (die mobiliteitgebruikers geven) naar de gerealiseerde snelfietsroutes. We maken een analyse van het basisnetwerk van de fiets in verband met de toenemende drukte op fietsroutes vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid en we stimuleren fietsen waarbij we sterk inzetten op marketing en een werkgevers-benadering.
- 2.6. Het laten uitgroeien van de mobiliteitshubs tot belangrijke stedelijke centra waarbij de spoorzone in 's-Hertogenbosch zelfs van nationaal niveau is.
- 2.7. Het inzetten van data om bereikbaarheid en mobiliteit te verbeteren. Het verzamelen van data gaan we samen organiseren evenals het uitwisselen van leerervaringen.
- 2.8. Het streven naar 'nul' verkeersslachtoffers. We maken een (regionaal) uitvoeringsprogramma met acties en maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Hierdoor zal het aantal risico's en het aantal verkeersslachtoffers in de periode 2020-2024 jaarlijks dalen. Voor gemeenten met spoor zijn onveilige gelijkvloerse spoorkruisingen een belangrijk aandachtspunt. Hierbij sluit de regio aan bij de ambitie uit de provinciale koers: in 2030 geen onbewaakte overwegen meer.

- 2.9. Het realiseren van lokale zero-emissiezones en een goede laadpaleninfrastructuur. Hiermee dragen we bij aan de klimaatdoelen en het schone luchtakkoord. Brabant werkt toe naar het instellen van een nul-emissie zone voor stadslogistiek in 2025. De eerste actie is het vaststellen van de omvang van de nul-emissie zone in 2020 in onze regio, primair gericht op 's-Hertogenbosch, Oss, Uden en Meierijstad.

3. Aantrekkelijk vestigen

Ons strategische doel is het bieden van een aantrekkelijk vestigingsklimaat en ruimte voor de banen van de toekomst. We zetten in 2021-2022 in op:

- 1.1. Het creëren van voldoende ruimte voor innovatie- en experimenteeruimte in agrifood. Hierbij koppelen we de vereiste transitie in de gehele voedselketen aan een andere kracht van de regio: data. Dit doen we samen met de Stichting AgriFood Capital (AFC). Hierbij zetten we de speerpunten in ons regionale agrifood-hightech-data-beleid nadrukkelijker om in door de markt gesteunde vestigingsmogelijkheden.
- 1.2. Het inzetten op andere experimenteeromgevingen als AgroProeftuin de Peel zoals het Circular Food Centre en Greentech Park Brabant. Hiervoor is AgriFood Capital trekker.
- 1.3. Het verduurzamen en circulair maken van onze bedrijventerreinen. Met het bedrijventerrein Heesch West als belangrijk voorbeeld.
- 1.4. Het uitbouwen van de éénloketfunctie voor ruimtevragende bedrijven met een acquisitiefunctie. We koppelen deze aan een reeds bestaand regionaal loket waar MKB bedrijven terecht kunnen met vragen over personeel. Daarmee werken we aan een herkenbare regio voor ruimtevragers, stemmen ruimtevragende bedrijven regionaal af, houden de regionale website van bedrijfskavels actueel en bundelen de krachten in regionale acquisitie. Door bureaucratie te verminderen kunnen we werkgevers sneller en beter helpen.
- 1.5. Het houden van een structurele dialoog met het MKB over het vestigings- en innovatieklimaat in onze regio. Het MKB is van groot belang voor onze regio en we willen aantrekkelijke voorwaarden kunnen bieden.
- 1.6. Het stimuleren van innovaties samen met AgriFood Capital en MKB in haalbare businesscases zoals in AgroProeftuin de Peel. Het provinciale beleidskader Landbouw en Voedsel gebruiken wij om te komen tot concrete koppelkansen in die innovaties

4. Behoud van talent

Ons strategisch doel is jongeren langer in Noordoost-Brabant te laten blijven wonen en jonge gezinnen terug te laten keren naar onze streek. We zetten in 2021-2022 in op:

- 4.1. Het doen van onderzoek naar belangrijke doelgroepen en hun redenen/voorwaarden om te blijven of zich te vestigen. De resultaten daarvan vertalen we door in lokaal en regionaal beleid zoals voor de woningmarkt.
- 4.2. Het meer en beter afstemmen van het economische deel van onze Samenwerkingsagenda met het regionale arbeidsmarktbeleid van Noordoost Brabant Werkt en andersom. Daarmee willen we knelpunten op de arbeidsmarkt oplossen en tegelijkertijd borgen we de leefbaarheid van de regio op de lange termijn.
- 4.3. Het aanpakken van de problematiek van arbeidsmigranten en stoppende boeren. Dat doen we in een aparte aanpak.

H. Bestuurlijke keuzes: afspraken met PNB en Rijk

In veel van de huidige opgaven uit de Samenwerkingsagenda werken we al samen met de provincie Noord-Brabant (PNB). Een voorbeeld hiervan is de mobiliteitsagenda die parallel aan deze UP is opgesteld. Aanvullend hierop is een aantal samenwerkingsafspraken

geformuleerd. Deze afspraken met PNB vloeien niet direct voort uit onze Samenwerkingsagenda en zijn als separate afspraken toegevoegd aan het Uitvoeringsplan. Hierdoor heeft het Uitvoeringsplan tevens de status van Regionale Omgevingsagenda.

Het doel van de Omgevingsagenda is om inzicht te geven in hoe we als overheden vanuit verschillende overheidslagen samenwerken aan de opgaven in de fysieke leefomgeving. Deze Regionale Omgevingsagenda dient samen met de Omgevingsagenda's van de andere regio's in Brabant en Limburg als basis voor de landsdelige Omgevingsagenda Brabant Limburg. Voor de uitvoering van die agenda's wordt voortdurend gekeken naar bestaande en nieuwe fondsen zoals de mogelijkheden die voortvloeien uit de Green Deal of het Nationale Groeifonds.

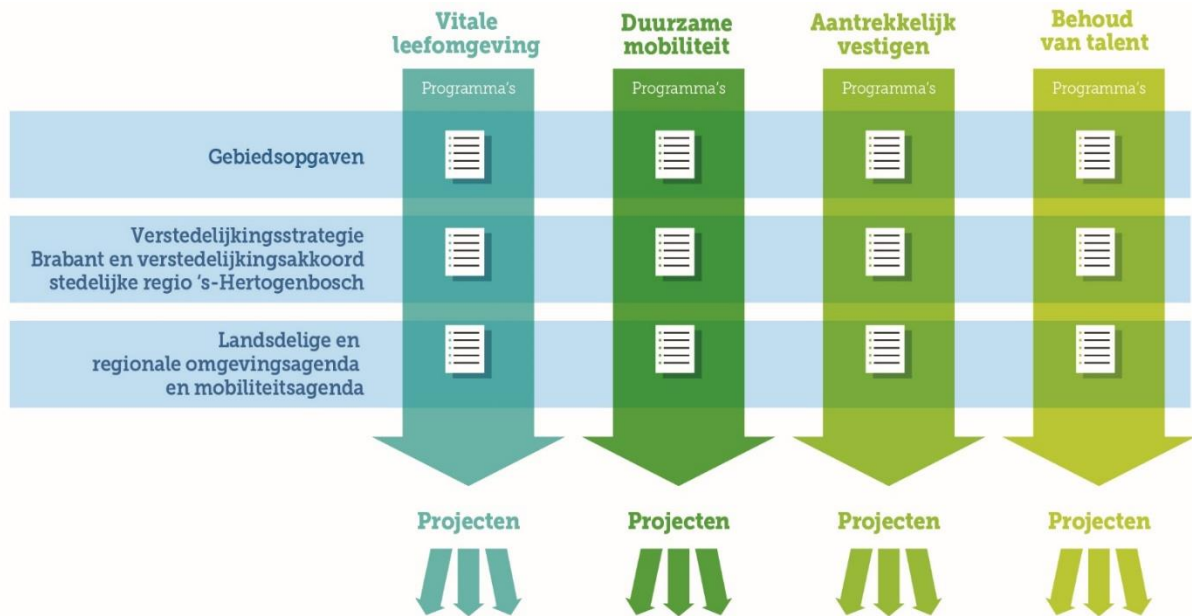

Afbeelding 2: Samenhang opgaven in overheidslagen regio (RNOB), provincie (PNB) en rijk.

Er is een continue wisselwerking tussen de regionale Omgevingsagenda's en de landsdelige Omgevingsagenda. Dit iteratieve proces (de onderdelen van het proces herhalen zich stelselmatig) onderschrijft het dynamische karakter van dit UP maar weer eens. Omdat de omgevingsagenda inzichtelijk maakt waar de Rijksoverheid, de provincie en gemeenten elkaar tegenkomen in vraagstukken die over meerdere overheidslagen heen lopen, wordt duidelijk om welke fysieke gebieden het gaat:

- Stedelijke regio 's-Hertogenbosch-Oss-Uden-Veghel-Waalwijk-Zaltbommel (n.a.v. de Verstedelijkingsstrategie Brabant)
- Het Land van Cuijk als onderdeel van het grotere daily urban system van de Gelderse centrumstad Nijmegen (onderdeel van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley)
- De Peel
- Van Gogh Nationaal Park
- De lopende MIRT trajecten voor A2, station 's-Hertogenbosch, N65 en A50

Van Gogh Nationaal Park heeft vooralsnog geen plek in ons uitvoeringsplan, maar PNB wil hierover graag in gesprek met RNOB. Dit vraagt om een afweging hoe we met de opgaven in dit gebied om willen gaan en is daarmee een aandachtspunt voor de bespreking van dit UP.

Afbeelding 3: Samenhang thematische opgaven, gebiedsopgaven, omgevingsagenda's, mobiliteitsagenda en verstedelijkingsstrategie.

Nader uit te werken afspraken met PNB

In bijlage 2 treft u deze afspraken met PNB aan. Samengevat hebben deze separate afspraken betrekking op:

1. Het integraal, op (sub)regionaal niveau afwegen van ruimtelijke consequenties die voortvloeien uit de RES, het programma Klimaatadaptatie of het programma Transitie landbouw (afspraken 1,2 en 3);
2. Het slim verbinden van het ruimtelijk spoor in de transitie van de landbouw met het innovatiespoor in de landbouw én in de gehele voedselketen (afpraak 4 en 18);
3. Het meten van de voortgang en monitoring van het Schone Lucht akkoord (afpraak 5);
4. Het versnellen van de aanpak Natuurnetwerk en de positie van het Van Gogh Nationaal Park, mede in het licht van de status van Stapelgebied in de NOVI (afpraak 6 en 7);
5. Het nemen van een actieve(re) rol van RNOB in het overleg met PNB over wonen, werken en voorzieningen en daaruit voortvloeiende transformatieopgaven (afspraken 9, 10, 11 en 12);
6. Het opstellen van een nieuwe verstedelijkingsstrategie voor de Brabantse Stedenrij (o.a. n.a.v. recente afspraken tussen Rijk en provincies over woningbouw) en voor (delen van) de regio (afspraken 13 en 14) waarbij het Land van Cuijk onderdeel is/zou moeten zijn van het verstedelijkingsakkoord Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley;
7. De gebiedsaanpak in de Peel (afpraak 15);
8. Het opstellen van een landsdelige omgevingsagenda Brabant Limburg met daarin gezamenlijke opgaven en investeringen (afpraak 15, 16 , 17 en 19).

Bijlage 1: Beschrijving overige doelen Uitvoeringsplan

In dit Uitvoeringsplan 1.0 is vooral het accent gelegd op de doelen 1 (Concretisering van de acties uit de Samenwerkingsagenda) en 2 (Inzicht geven in de gezamenlijke opgaven met provincie en Rijk). De overige doelen van het UP zijn:

Doel 3. Een sturingsinstrument voor capaciteit en haalbaarheid van ambities

Met het concretiseren van de opgaven en de daarbij behorende ureninschatting ontstond ook het inzicht in waar nog onvoldoende capaciteit beschikbaar is. Hierover hebben gesprekken plaatsgevonden met de gemeentesecretarissen, waarbij een aantal richting gevende uitspraken is gedaan over de wijze van samenwerken:

- *De benodigde capaciteit komt zo veel mogelijk uit mensen uit de deelnemende gemeenten en waterschappen (geen inhuur);*
- *Als er geen menskracht geleverd kan worden, kunnen gemeenten en/of waterschappen compenseren door betaling;*
- *Onderling factureren proberen te voorkomen, meer capaciteitslevering dan strikt nodig wordt niet verrekend via Regiorekening, tekorten worden in rekening gebracht;*
- *De jaarlijkse bijdrage van de gemeenten en waterschappen gaat niet omhoog dus niet meer opdrachten extern uitzetten dan budget is;*
- *Niet kruidenieren, het gaat om de grote lijn, beschikbaar stellen van capaciteit moet daar op gericht zijn;*
- *Het gaat om gemotiveerde en capabele medewerkers;*
- *Dit is een structurele systematiek, samenwerking vraagt om continuïteit en geen eenmalige actie;*
- *We hanteren een verdeelmodel aan de hand van inwoneraantal (meest objectief en sluit aan bij bijdragenregeling), waarbij afronding in dagdelen niet in uren, om sprokkeluurtjes te voorkomen.*

Door de gemeentesecretarissen wordt met deze afspraken invulling gegeven aan de behoefte vraag aan menskracht en middelen.

Het Uitvoeringsplan heeft een operationeel karakter. Hierdoor ontstaat inzicht in de haalbaarheid van de gestelde ambities, want zonder iemand die de schouders eronder zet, komt de opgave ook niet verder. Het Uitvoeringsplan biedt zo ook een solide grondslag voor de discussie over bemensing en middelen.

De gevraagde capaciteit wordt voor wat nu noodzakelijk is goed ingevuld. Een aantal capaciteitsvragen volgt later omdat sommige werkzaamheden later aan de orde komen. De invulling van capaciteit, blijft onderwerp van overleg met de gemeentesecretarissen. Dit past ook bij het dynamisch karakter van het Uitvoeringsplan. Een permanent punt van aandacht naast trekkracht is de uitvoeringskracht in gemeenten.

Voor het Uitvoeringsplan 2.0 ligt de uitdaging erin om de capaciteit meer vanzelfsprekend te laten voortvloeien uit waar gemeenten en waterschappen zelf al hun focus op hebben liggen. Zo komt het werk voor de regio en het werk voor de gemeente nog meer in elkaars verlengde te liggen.

Doel 4. Een basis bieden voor de jaarplannen en begrotingen 2021-2024

Door de concretisering van de opgaven en het inzicht in beschikbare capaciteit ontstaat een basis voor de jaarplannen. Een opmerking hierbij is dat sommige programma's en projecten, geen plek hebben gekregen in de Samenwerkingsagenda en daarmee dus ook geen plek hebben gekregen in het Uitvoeringsplan. Er liggen wel afspraken onder over hoe we deze programma's en projecten de komende periode oppakken. De komende jaren worden de

jaarplannen dus bepaald door een combinatie van (door)lopende programma's en projecten en acties uit het Uitvoeringsplan.

Op basis van het Uitvoeringsplan wordt een meerjarenbegroting opgesteld. Hierin wordt de begroting 2021 nader gespecificeerd en een doorkijk wordt gegeven tot en met 2024. Deze begroting is aan het Uitvoeringsplan toegevoegd.

Doel 5. Handvatten bieden voor monitoring, bijsturing en verslaglegging

Met het concretiseren van de opgaven, het benoemen en beschrijven van de rollen en het systematischer opzetten van de jaarplannen is ook een basis gelegd voor de monitoring van de jaarplannen en verantwoorden van onze activiteiten richting de gemeenteraad. Het Uitvoeringsplan heeft echter nog niet die mate van concreetheid waardoor dit moeiteloos gaat. Het Uitvoeringsplan heeft op dit onderdeel nog een aanscherping nodig, richting meetbare doelen. Een basis hiervoor is gelegd, maar dit moet in samenspraak met de klankbordgroep van raadsleden in oprichting verder vorm worden gegeven.

Doel 6. Flexibiliteit bieden om in te spelen op maatschappelijke vraagstukken

Het Uitvoeringsplan moet voldoende flexibiliteit bieden om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen of vraagstukken zoals het opstellen van een Regionale Omgevingsagenda of het ontstaan van nieuwe financieringsmogelijkheden.

Bijlage 2: Nadere afspraken met provincie Noord-Brabant

De volgende afspraken moeten samen met de provincie Noord-Brabant nog nader uitgewerkt worden:

1. Met PNB werken we aan een integrale ruimtelijke afweging van de locaties voor wind en energie op regionaal schaalniveau. De doelstellingen van de RES verbinden we ook aan lopende gebiedsprocessen (koppelkansen pakken via Regio Deal project 'Puzzelen met Ruimte' en Stallenaanpak, zie blz. 15) en nieuwe gebiedsprocessen (integrale gebiedsontwikkeling). Met de NOVI-aanpak van de Peel ontstaan vooral in dit gebied koppelkansen.
2. Met PNB werken we aan een regionaal programma voor de aanpak van vernatting en verdroging van stedelijke gebieden, het vasthouden van water in droge periodes in het landelijk gebied, de aanpak van hittestress en het klimaatbewust maken. De opgaves verbinden we aan lopende gebiedsprocessen en andere thematische sporen.
3. We werken met PNB samen aan het realiseren van de doelen in de Kaderrichtlijn Water: vasthouden in beekdalen, natuurgebieden en agrarische productiegebieden.
4. Met PNB (en de triple helix organisaties in Brabant) werken we aan een slimme, beleidsmatige en operationele verbinding van het ruimtelijk spoor in de transitie van de landbouw en de innovatie-opgave. Daarbij leggen we een nadrukkelijke koppeling met de nieuwe Brabantse Innovatie Agenda Landbouw en Voedsel. Te starten met een gebiedsgerichte aanpak in NOVI-gebied de Peel.
  - Met PNB evalueren wij de huidige instrumenten in de aanpak van de (ruimtelijke) sanering van de landbouw.
  - Samen met die organisaties zetten we ons ook in voor een gezamenlijke lobby voor financiële ruimte & beleidsruimte voor de landbouwtransitie en toekomstbestendige voedselproductie.
  - Met PNB zetten we ons in voor een uitrol, versnelling en opschaling van de ingezette landbouwtransitie en opschaling van pilots in de Regio Deal, te beginnen met: (a) ervaringen pilot mestverwerking in Oss, (b) ervaringen pilot stallenaanpak regiodeal, (c) instrumenten-koffer.
5. Samen met PNB biedt RNOB een platform voor het bespreken van de ambities uit het Schone Lucht akkoord en de voortgang daarin. Individuele gemeenten blijven verantwoordelijk voor de ambities en daaruit voortvloeiende acties.
6. Met PNB en Groen Ontwikkelfonds werken we aan een actueel uitvoeringsprogramma voor het Natuurnetwerk en Ecologische Verbindings Zones (evz's). In het bijzonder ligt er een opgave in de verbinding van het Van Gogh Nationaal Park naar de grote natuurkernen in de regio. De gebiedsaanpak 'Industriële hotspot Meierijstad' moet zorgen voor een belangrijke schakel in die verbindingen (zie ook 16).
7. Met PNB verkennen we de mogelijkheden die gepaard gaan met de duiding van het van Gogh Nationaal Park als 'stapelgebied' in de landsdelige Omgevingsagenda Brabant Limburg (in ontwikkeling).
8. Met PNB bereiden we de bouwsteen voor de landsdelige Omgevingsagenda Brabant Limburg voor.

9. Met PNB werken we aan een (sub)regionaal woningmarktperspectief en uitvoeringsprogramma voor het Land van Cuijk en het westelijk deel van Noordoost Brabant. De doorvertaling hiervan naar ruimtelijke consequenties is onderdeel van de agenda op de Regionale Ontwikkeldagen. Beide thema's horen op enig moment ook op dezelfde bestuurlijke tafel (poho Ruimte).
10. Met PNB werken we aan een (sub)regionaal, vraagaanbodgericht bedrijventerreinenbeleid (werklocaties, grootschalige logistiek, XXL-locaties, regionaal vlekkenplan nieuwe bedrijventerreinen). De verduurzaming van bedrijventerreinen en de transformatie/herstructurering komen daarbij ook nadrukkelijk op de agenda. De doorvertaling hiervan naar ruimtelijke consequenties is onderdeel van de agenda op de Regionale Ontwikkeldagen met PNB. Beide thema's horen op enig moment ook op dezelfde bestuurlijke tafel (poho Ruimte).
11. Met PNB werken we aan een (sub)regionale, toekomstbestendige voorzieningenstructuur. Dat vraagt om een gezamenlijk op te stellen actualisering van de detailhandelsvisie voor de gehele regio. De doorvertaling hiervan naar ruimtelijke consequenties is onderdeel van de agenda op de Regionale Ontwikkeldag. Beide thema's horen op enig moment ook op dezelfde bestuurlijke tafel (poho Ruimte). Met PNB organiseren we kenniskringen op de transformatieopgaven in de centra van middelgrote gemeenten en enkele pilots op het gebied van waardeverandering bij transformatie.
12. Met PNB brengen we in beeld:
  - Binnenstedelijke transformatie-opgaven: knooppunt- en centrumontwikkeling (zoals Spoorzone 's-Hertogenbosch)
  - Overige grootschalige en complexe herontwikkeling- en transformatieopgaven
13. Met PNB, BrabantStad, het Rijk en de waterschappen komen tot een Verstedelijkingsstrategie voor Brabant als uitwerking van de NOVI en POVI. RNOB biedt daarbij het platform om voor de regio afspraken te maken over gezamenlijk gedragen ambities en leidende principes voor de verstedelijking in Brabant en de bijhorende strategische interventies voor het hele stedelijk netwerk Brabant.
14. Met PNB, het Rijk, waterschappen, 's-Hertogenbosch, Waalwijk, Heusden, Vught, St. Michielsgestel, Oss, Meierijstad en Uden komen tot een verstedelijkingsakkoord voor de stedelijke regio 's-Hertogenbosch, als uitwerking van de verstedelijkingsstrategie voor stedelijke Brabant, in samenhang met studie verstedelijkingsmodellen Mirt A2 Deil-Vught, corridorstudie asA50, PHS Meteren-Boxtel en regionale uitwerking toekomstbeeld OV 2040. Het betreft een set van afspraken tussen rijk, provincie en stedelijke regio 's-Hertogenbosch over de realisering van strategische ontwikkelopgaven in relatie tot o.a. regionale woningbouwafspraken, afspraken werklocaties en update regionale detailhandelsvisie. Het Land van Cuijk is onderdeel van het daily urban system Nijmegen en is als zodanig onderdeel van dát verstedelijkingsakkoord (Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley). Dit is onderdeel van overleg tussen beide provincies. RNOB biedt voor beide verstedelijkingsakkoorden het platform voor afstemming met de gehele regio Noordoost Brabant.
15. Met PNB, de waterschappen, regio Zuidoost-Brabant, regio Noord-Limburg, regio Zuid-Limburg, provincie Limburg en het Rijk werken we aan de gebiedsopgave in de NOVI-uitwerking De Peel. Daarbij staan de volgende doelen centraal:
  - Nieuwe duurzame verdienmodellen landbouw en versterking relatie tussen stad en platteland
  - Ruimtelijke raakvlakken landbouw, natuur en energie inzichtelijk maken
  - Verkennen van de mogelijkheden voor een economische en sociale ontwikkeling

- Ontschotten gebiedsaanpak stikstof, natuur, water, landbouw
  - Grensoverschrijdende aanpak: van grens als obstakel naar grens als schakel
  - versnelling in het tegengaan van droogte en verbeteren van de waterkwaliteit.
  - Terugdringing versnippering programma's
  - Lessen trekken uit het verleden
16. Met PNB stellen we samen de Mobiliteitsagenda op en faciliteren daarbij in de uitvoering in verschillende rollen. Met een Regionaal Mobiliteitsprogramma werken we programmatisch aan de mobiliteitsopgaven en besluiten hierover op de regionale ontwikkeldagen.
17. Onderdeel van de regionale overlegtafel worden het riviermanagement en de robuuste vaarwegenstructuur, met (MIRT) afspraken over:
- Krachtenbundeling en corridoraanpak Meanderende Maas
  - Verkennen aanpak Zuid-Willemsvaart tussen 's-Hertogenbosch en Veghel, mede voor de toegankelijkheid van klasse V schepen.
18. Met PNB (en AgriFood Capital i.s.m. het AgriFoodcluster Land van Cuijk) verkennen wij samen de mogelijkheden om onze agrofood/hightechprogramma's om te zetten in een ruimtebehoefte werklocaties en specifieke kennis- en experimenteeromgeving(en) mét marktvaag.
19. Met PNB (Brabantse Ontwikkel Maatschappij (BOM) en de triple-helixen in Brabant) ontwikkelen we samen een marketingstrategie en een gerichte lobby richting Den Haag en Brussel. Onze bestaande samenwerking in FoodNL-verband blijft bestaan en is specifiek gericht op eiwittransitie en voeding (verspilling) en gezondheid.

Bijlage 3: Overzicht projecten Regio Deal Noordooost Brabant: bestuurlijke opdrachtgevers en projectleiders

Projectnaam:	Bestuurlijke opdrachtgever(s):	Lid van poho:	Te behandelen in poho:	Projectleider:
Pijler Goed Leven				
1. Leefbaarheid in de dorpen				
	W. Bollen (St Anthonis) M. Jilisen (Cuijk) B. de Bruin-van Vugt (Boxmeer)	Duurzame leefomgeving/ Ruimte & Mobiliteit Economie/Ruimte & Mobiliteit n.v.t.	Ruimte & Mobiliteit	S. Groenen (LvC)
2. Transformatie centra steden				
	M. Jilisen (Cuijk)	Economie/ Ruimte & Mobiliteit	Economie & Ruimte & Mobiliteit*	R. Rongen (Cuijk)
3. Voorzieningen arbeidsmigranten				
	J. Goijaarts (Meierijstad)	Economie	Economie	G. Olthof (RNOB)
4. Inzet data voor vitale voorzieningen				
	F. van Lankveld (Uden)	Duurzame leefomgeving/ Ruimte & Mobiliteit	Ruimte & Mobiliteit	T. Oomen (Uden)
5. Voedsel-educatie				
	K. van Rooij (Meierijstad)	BRG/ Economie	Economie	M. Liebregts – Van Gerwen (RNOB)
6. Klaar voor de banen van nu en de toekomst				
	K. van Geffen (Oss)	Arbeidsmarkt	Economie	K. van Meer (NOBW)
7. Spark Makers zone				

	J. Hoskam ('s-Hertogenbosch)	Economie	Economie	C. Vugts (SPARK)
8. Nieuwe perspectieven voor boeren ("Baan zoekt boer")				
	F. den Brok (Oss)	Economie	Economie	A. Crommentuijn en H. Dormans (OL+)
Pijler Fijn Wonen				
9. Puzzelen met RUIMTE in het buitengebied				
	L. Verheijen (Waterschap Aa en Maas)	Duurzame leefomgeving	Duurzame leefomgeving	J. Goris (kwartiermaker); overdracht naar Aa en Maas)
10. Aanpak stallen en weerbaarheid buitengebied (ondermijning)				
	W. Bollen (Sint Anthonis) M. Buijsse (Boekel) J. Goijaarts (Meierijstad)	Duurzame leefomgeving/ Ruimte & Mobiliteit Duurzame leefomgeving Economie	Duurzame leefomgeving Weerbaarheid: BRG**	Stallenaanpak: M. Beurskens (St Anthonis) Weerbaarheid: A. Vos (Meierijstad)/ J. vd Broek (Veiligheidsregio)
11. Agroproeftuin de Peel				
	Consortium van HAS, WUR, ZLTO, Ondernemer, AgriFood Capital en RNOB: vertegenwoordigd door B. Brands en W. Bollen	Duurzame leefomgeving/ Ruimte & Mobiliteit Duurzame leefomgeving/ Ruimte & Mobiliteit	Duurzame leefomgeving/ Economie **	M. Ytsma en C. van Soest (AgriFood Capital)
Pijler Anders Werken				

12. AgriFood-Innovation (innovaties in stallen, gewassen, eiwit)					
	Consortium WUR, TUE, ZLTO, HAS en Provincie Noord Brabant K. van Rooij (Meierijstad) koppelt namens consortium terug aan poho Economie	BRG***/ Economie	Economie		T. Hagelstein (AgriFood Capital)
13. Ontwikkel en Expertise Centrum Eiwit (ODE)					
	Consortium WUR, TUE, HAS, Provincie Noord-Brabant, AgriFood Capital en Oss F. den Brok (Oss)	Economie	Economie		A. van der Sanden (AgriFood Capital)
14. Circular Food Center					
	F. den Brok (Oss) Jan Goijaarts (Meierijstad)	Economie Economie	Economie		L.v.d. Swaluw (Meierijstad) en C. Hagenstein (Oss)
15. GreenTechPark Brabant					
	p.m. (Boxtel) (afhankelijk van aanstaande verkiezingen)	p.m. Boxtel	Duurzame leefomgeving		F. Koesen (Boxtel)
16. Direct energie uit mest					
	J. vd Schoot (Oss)	Duurzame leefomgeving/ Ruimte & Mobiliteit	Duurzame leefomgeving		M. Franken (Oss) / G.J. Roefs (externe)
17. Datedreven agrifood regio					
	J. Hoskam ('s-Hertogenbosch)	Economie	Economie		M. Houben (bestuurder /

				VNO-NCW / Rabo) / P.J. den Dikken ('s- Hertogenbosc h)
--	--	--	--	---

* Agendering in 2 poho's afhankelijk van stand van zaken van het project.

** Agendering in 2 poho's vraagt daarnaast om afstemming omdat opdrachtgevers geen lid zijn van een van de relevante poho's

*** Bestuurlijke Regie Groep (BRG) is vanaf 1 januari 2021 de BCG (Bestuurlijke Coördinatie Groep)